meid saagadest ja rahvatraditsioonist ning palju teateid muistsete eestlastegi kohta, tuleb Põhjamaade vanema ajaloo uurimisel suuresti arvestada.

Dansk biografisk lexikon XIV (1900); H. Ehrencron-Müller, Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island VII (1929). *J. V.*

***SCHE(I)DING, Philipp** v., Rootsi riigiametnik, sünd. 1578. — Eestimaa kubernerina on S., hoolimata kohaliku aadli vastuseisust, võtnud talupoegadelt vastu aadlikkude pihta sihitud kaebusi ülemääraste koormiste pärast ja astunud samme talupoegade kaitseks. Kaebuste erapooletu uurimise huvides asutati maafiskaali-amet ja määrati meeskohtuisse vannutatud notar. Senise mitteküllaldast tulu andnud veski- ja väravatolli asemele seati sisse iga ratsateenistus-hobuse maksustamine viljaga. Ka pöördus S. Eestimaa rüütelkonna poole ettepanekuga (1636) maaderevisjoni teostamiseks.

BM LV (1913), lk. 424—434 (F. Bienemann); R. Liljedahl, Svensk förvaltning i Livland 1617—1634 (1933). *N. L.*

SCHIEFNER, Franz Anton, baltisaksa keeleteadlane ja folklorist, sünd. 6. VI 1817 vkj. Tallinnas Böömist sisserännanud kaupmehe pojana, õppis Tallinna toomkoolis, 1836—40 Peterburi ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas cand. jur. astmega, ja 1840—42 Berliini ülikoolis sanskriti ja muid ida keeli. S. oli vanade keelte õpetaja Peterburi 1. gümnaasiumis 1843—52, Vene Teaduste Akadeemia raamatukogu 2. osakonna bibliotekaar a-st 1848 ja viimase direktor 1863—79. Tiibeti keelte uurimiste eest valiti S. Vene Teaduste Akadeemia adjunktiks 1852 ja erakorraliseks akadeemikuks 1854; ta oli ühtlasi 1856—78 etnograafilise muuseumi juhataja; surn. 4. XI 1879 vkj. Peterburis. — S-i peatööks peetakse tagajärjekaid uurimisi Kaukaasia suguharude ja tiibeti keeltest ning rahvaluulest ja M. A. Castrén'i uurimuste saksa keelde tõlkimist ja väljaandmist, mistõttu muu Euroopa esimest korda tutvus paljude senitundmatute ida-soome-ugri ja türgi rahvustega. Temalt on ka „Kalevala" esimene saksakeelne tõlge (Helsingi, 1852), mis võimaldas eestigi haritlasil (Fr. R. Kreutzwald'il jt.) tutvuda „Kalevalaga". S-i kirjutisist ja uurimusist soome ja eesti mütoloogia kohta, mis ei oma suuremat teaduslikku kaalu, on tähtsamad „Ueber den Mythengehalt der finnischen Märchen" (Mélanges russes II, 6, Peterburi, 1855) ja „Über die ehstnische Sage vom Kalewipoeg" (*ibid.* IV, 2, Peterburi, 1861); viimase esitas ta koos F. J. Wiedemann'iga (vt.) Vene Teaduste Akadeemiale ja selle põhjal anti Fr. R. Kreutzwald'ile P. G. Demidov'i auhind; peale selle mainitagu ka kirjutisi „Über Kalewa und Kalewingen" (*ibid.* V, 3, Peterburi, 1863) ja „Über die Mythenstoffe des Kalewipoeg" (Inl. 1858, v. 627—629).

P. Б. Сл.; A. Annist, F. R. Kreutzwaldi „Kalevipoeg" I, II (1934, 1936) jm. saadud andmed. *A. A.*

SCHINDLER, Franz, saksa põllumajandusteadlane, sünd. 1. IV 1854 ukj. Määrimaal Chlum'is, õppis Halle ülikoolis põllumajandusteadust 1875—77 ja siis Viini põllukultuuri ülikoolis, kus sai 1881 eradots-ks. Ta oli 1888—1903 põllumajanduse prof. Riia polütehnikumis, 1903—24 Brno (Brünni) saksa tehnilise ülikooli prof.; surn. 16. X 1937 Tšehhoslovakkias. — S. töötas peamiselt taimefüsioloogia, -kasvatuse ja -aretuse alal ja avaldas ms. tööd „Der Weizen in seinen Beziehungen zum Klima" (Berliin, 1893), „Die Flachsbau- und Flachshandels-Verhältnisse in Russland" (Viin, 1894), „Die Lehre vom Pflanzenbau auf physiologischer Grundlage" (Viin, 1896), „Der Getreidebau auf wissenschaftlicher und praktischer Grundlage" (Berliin, 1909). Eesti põllumajanduse arengu seisukohalt omavad suurt tähtsust eriti S-i linakasvatust käsitlevad tööd ning kirjutised, mis avaldatud, peale nimetatu, veel väljaandeis „Landwirtschaftliche Jahrbücher" (1899, XX), „Baltische Wochenschrift" jm.

Alb. Acad. d. Polyt. (1912); Meyers Lexikon X (1929); Kürschners Deutscher Gelehrten-Kalender (1931, 1935); Festschrift zum 70. Geburtstage Prof. Dr. h. c. Fr. S. (1924); „Zeitschrift für Züchtung", Reihe A, kd. XXII, 2 (1937). *N. R.; T.*

SCHLOSSMANN, Karl, arstiteadlane, sünd. 7. II 1885 vkj. Tartumaal Puurmani v. taluomaniku pojana õppis Kursi khk-koolis, lõpetas Tartu linnakooli 1902 ja reaalkooli 1905, õppis Riia polütehnikumi inseneriosakonnas 1905 ja Tartu ülikooli arstiteaduskonnas 1906—11; ta oli Paide maa-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 293